

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 grudnia 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Anna Polak
Sędziowie:	SSA Zofia Rybicka - Szkibiel (spr.) SSA Urszula Iwanowska
Protokolant:	St. sekr. sąd. Katarzyna Kaźmierczak

po rozpoznaniu w dniu 11 grudnia 2012 r. w Szczecinie

sprawy L. K.

obwinionej o to, że w dniu 13 grudnia 2010 roku niegodnie zachowała się wobec pracownika Pierwszego Urzędu Skarbowego – K. S. – poprzez wielokrotne zarzucenie jej kłamstwa podczas przesłuchania przed Komisją Dyscyplinarną oraz działanie na polecenie innych osób, a także użyła w tym dniu słów powszechnie uznanych za obraźliwe wobec innych świadków zeznających w sprawie dyscyplinarnej, czym naruszyła obowiązek członka korpusu służby cywilnej określony w art. 76 ust. 1 pkt 7 ustawy o służbie cywilnej nakazujący pracownikom służby cywilnej godnie zachowywać się w służbie i poza nią,

na skutek odwołania Szefa Służby Cywilnej S. B. od orzeczenia Wyższej Komisji Dyscyplinarnej Służby Cywilnej

z dnia 16 maja 2012 roku sygn. akt (...)

1. prostuje w zaskarżonym orzeczeniu datę rozpoznania sprawy z „30 listopada 2011 roku” na „16 maja 2012 roku”,
2. zmienia zaskarżone orzeczenie w ten sposób, że uchyla orzeczenie Komisji Dyscyplinarnej I instancji i umarza postępowanie dyscyplinarne.

SSA Urszula Iwanowska SSA Anna Polak SSA Zofia Rybicka - Szkibiel

Sygn. akt III APo 4/12

UZASADNIENIE

W dniu 1 lutego 2011 r. Naczelnik Pierwszego Urzędu Skarbowego w S. W. M. polecił Rzecznikowi Dyscyplinarnemu Pierwszego Urzędu Skarbowego w S. wszczęcie postępowania wyjaśniającego w sprawie naruszenia przez L. K. obowiązków członka korpusu służby cywilnej określonych w art. 76 ust. 1 pkt 7 ustawy o służbie cywilnej, polegającego na wielokrotnym zarzuceniu K. S. kłamstwa podczas przesłuchania w charakterze świadka podczas rozprawy dyscyplinarnej w sprawie wobec Obwinionej, jak również użycie w rozmowie z K. S. słów powszechnie uznanych

za obraźliwe wobec innych świadków zeznających w tej sprawie. Rzecznik Dyscyplinarny w dniu 3 marca 2011 r. wystąpił do Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego w S. o ukaranie Obwinionej karą upomnienia na piśmie. Z uzasadnienia wniosku wynika, że w toku postępowania Rzecznik Dyscyplinarny przesłuchał świadków: K. S. i A. T.. Z zeznania świadka K. S. wynikało, że w dniu 13 grudnia 2010 r. ok. godz. 14.00 zadzwoniła do niej Obwiniona i w rozmowie telefonicznej wielokrotnie zarzuciła jej kłamstwa podczas przesłuchania w charakterze świadka w trakcie rozprawy dyscyplinarnej w sprawie wobec Obwinionej, a ponadto użyła słów powszechnie uznanych za obraźliwe wobec innych świadków zeznających w tej sprawie. Z zeznania świadka A. T. wynikało, że przebywała ona w pokoju w trakcie powyższej rozmowy telefonicznej, jednak nie słyszała słów wypowiedzianych przez Obwinioną. Po zakończonej rozmowie K. S. zrelacjonowała Świadcowi jej przebieg. Relacja ta jest zgodna z zeznaniem K. S.. Biorąc pod uwagę powyższe zeznania, a także zgodne z nimi pismo K. S. z dnia 15 grudnia 2010 r. skierowane do Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego w S. Rzecznik Dyscyplinarny uznał, że Obwiniona naruszyła obowiązki członka korpusu służby cywilnej określone w art. 76 ust. 1 pkt 7 ustawy o służbie cywilnej. Z uwagi na to, że w opinii Rzecznika Dyscyplinarnego naruszenie to miało charakter mniejszej wagi wystąpił on o ukaranie Obwinionej karą upomnienia na piśmie.

W dniu 4 marca 2011 r. - na podstawie art. 115 ust. 1 ustawy o służbie cywilnej - Zastępca Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego w S. M. A. ukarała L. K. upomnieniem na piśmie. Od wymierzonej kary L. K. w dniu 11 marca 2011 r. wniosła sprzeciw do Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego w S..

Z uwagi na powyższe w dniu 14 marca 2011 r. Naczelnik Pierwszego Urzędu Skarbowego w S. przekazał sprawę Rzecznikowi Dyscyplinarnemu Pierwszego Urzędu Skarbowego w S.. W dniu 15 marca 2011 r. Rzecznik Dyscyplinarny poinformował Obwinioną o zakończeniu postępowania wyjaśniającego oraz o możliwości przeglądania akt sprawy i złożenia dodatkowych wyjaśnień w dniu 16 marca 2011 r. w godz. 7.30-8.30. W dniu 16 marca 2011 r. Rzecznik Dyscyplinarny skierował do Komisji Dyscyplinarnej dla Izby Skarbowej w S. i podległych urzędów skarbowych województwa (...) wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego uzupełniony i zmieniony wnioskiem z dnia 27 kwietnia 2011 r. We wniosku Rzecznik Dyscyplinarny powtórzył ustalenia z wniosku z dnia 3 marca 2011 r. Z uwagi na powyższe Rzecznik Dyscyplinarny wniósł o utrzymanie w mocy kary upomnienia na piśmie nałożonej w dniu 4 marca 2011 r.

Komisja Dyscyplinarna dla Izby Skarbowej w S. i podległych urzędów skarbowych województwa (...) po przeprowadzeniu w dniu 13 czerwca 2011 r. rozprawy uznała Obwinioną za winną naruszenia obowiązków określonych w art. 76 ust. 1 pkt 7 ustawy o służbie cywilnej i postanowiła utrzymać w mocy karę upomnienia na piśmie nałożoną w dniu 4 marca 2011 r. Uzasadniając powyższe Komisja Dyscyplinarna I instancji uznała za udowodniony zarzut użycia słów powszechnie uznanych za obraźliwe wobec innych pracowników Pierwszego Urzędu Skarbowego w S. w rozmowie telefonicznej przeprowadzonej w dniu 13 grudnia 2010 r. z K. S.. Zarzut ten, zdaniem Komisji, potwierdzają spójne zeznania świadków, tj. K. S., A. T. oraz M. S.. Jednocześnie komisja Dyscyplinarna I Instancji uznała, że zarzut wielokrotnego zarzucania przez Obwinioną K. S. kłamstwa oraz działania na polecenie innych osób jest nieuzasadniony i nie wyczerpuje znamion niegodnego zachowania się w służbie cywilnej.

Od powyższego orzeczenia Obwiniona złożyła odwołanie w dniu 29 czerwca 2011 r. wnosząc o uchylenie orzeczenia Komisji Dyscyplinarnej I instancji. Uzasadniając powyższe Obwiniona wskazała na:

- naruszenie art. 115 ust. 1 ustawy o służbie cywilnej poprzez udzielenie upomnienia na piśmie przez osobę nieuprawnioną, tj. Zastępcę Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego w S.,
- odmienny niż przyjęty przez Komisję Dyscyplinarną I instancji przebieg rozmowy telefonicznej z K. S., podczas której Obwiniona nikogo nie obrażała.

Orzeczeniem z dnia 16 maja 2012 roku Wyższa Komisja Dyscyplinarna Służby Cywilnej wydanym na podstawie art. 126 ust. 3 w zw. z art. 127 ust. 1 ustawy o służbie cywilnej oraz § 36 ust. 1 pkt 3 i § 31 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 9 kwietnia 2009 w sprawie postępowania wyjaśniającego i postępowania dyscyplinarnego w służbie cywilnej uchyliła orzeczenie Komisji Dyscyplinarnej I instancji w całości i uniewinniła Obwinioną od zarzucanego jej czynu. W uzasadnieniu rozstrzygnięcie argumentowano, że zgodnie z § 15 regulaminu organizacyjnego

Pierwszego Urzędu Skarbowego w S. Naczelnika Urzędu w czasie nieobecności zastępuje Zastępca Naczelnika (ZN-I), a w przypadku jego nieobecności Zastępca Naczelnika (ZN-II), a w przypadku jego nieobecności Zastępca naczelnika (ZN-III), a zakres zastępstwa określony rozciąga się na wszystkie czynności i kompetencje należące do osoby zastępowanej, z wyjątkiem zastrzeżonych w indywidualnych zakresach czynności. W czasie nieobecności Naczelnika pisma i dokumenty zastrzeżone do jego kompetencji podpisuje osoba go zastępująca, zamieszczając przed podpisem wyrazy „z up. Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego w S.”. W aktach sprawy (karta 125) znajduje się kopia pisma Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego w S. z dnia 2 marca 2011 r. informującego Dyrektora Izby Skarbowej w S., iż w dniu 4 marca 2011 r., w związku z nieobecnością Naczelnika zastępstwo będzie pełnić Zastępca Naczelnika Pani M. A.. Upomnienie na piśmie zostało udzielone Obwinionej przez Zastępcę Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego w S. Panią M. A. właśnie w dniu 4 marca 2011 r., a więc w dniu nieobecności Naczelnika Urzędu. W związku z powyższym Komisja uznała, że pierwszy z zarzutów Obwinionej w stosunku do zaskarżonego orzeczenia nie zasługuje na uwzględnienie.

Odnosząc się do drugiego z zarzutów do orzeczenia Komisja zwróciła uwagę, iż Komisja Dyscyplinarna I instancji dała wiarę tylko jednej ze stron rozmowy telefonicznej, której przebieg stał się przyczyną udzielenia Obwinionej upomnienia na piśmie. Orzeczenie zostało całkowicie oparte na zeznaniach K. S., która zarzuciła Obwinionej użycie słów powszechnie uznanych za obraźliwe wobec innych pracowników Pierwszego Urzędu Skarbowego w S.. Zeznające w charakterze świadków na niekorzyść Obwinionej A. T. oraz M. S. oparły swoje zeznania na informacjach uzyskanych od K. S. i jednocześnie zeznały, że nie słyszały bezpośrednio słów jakie wypowiadała w toku rozmowy telefonicznej Obwiniona. W toku rozprawy Komisja Dyscyplinarna I instancji przesłuchała jeszcze dwóch świadków pracujących w jednym pokoju z Obwinioną tj. E. J. oraz Z. B.. Świadkowie ci zeznali, że nie słyszeli rozmowy Obwinionej z K. S.. Ponadto świadek Z. B. zeznała, że Obwiniona wykonywała swoje rozmowy na korytarzu. Obwiniona zarówno w trakcie rozprawy przed Komisją Dyscyplinarną I instancji jak i przez Wyższą Komisją Dyscyplinarną nie przyznała się do winy i oświadczyła, że w toku rozmowy nikogo nie obrażała, a jej rozmowa z K. S. miała na początku charakter służbowy. Ponadto stwierdziła, że rozmowa została skierowana na temat rozprawy dyscyplinarnej prowadzonej w sprawie Obwinionej w wyniku pytania zadanego przez K. S..

W konkluzji Komisja stwierdziła, że w uzasadnieniu do orzeczenia Komisja Dyscyplinarna I instancji wybiórczo potraktowała zeznania przesłuchanych w toku rozprawy świadków. Uwypuklone zostały zeznania potwierdzające linię przyjętą przez Rzecznika Dyscyplinarnego we wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego, a pominięto analizę zeznań które tej linii nie potwierdzały i mogły nasunąć wątpliwości co do rzeczywistego przebiegu rozmowy telefonicznej w dniu 13 grudnia 2010 r. pomiędzy Obwinioną a K. S.. Dowody przedstawione na rozprawie dyscyplinarnej przez Komisją Dyscyplinarną I instancji pozwalają jedynie na sformułowanie przypuszczenia, Obwiniona mogła użyć przypisanych jej obraźliwych słów w stosunku do pracowników Pierwszego Urzędu Skarbowego. Można też formułować przypuszczenia, że Obwiniona przeprowadziła tę rozmowę z telefonu komórkowego na korytarzu i w związku z tym faktem jej bycia nie potwierdzają świadkowie pracujący z Obwinioną w jednym pokoju. Przypuszczenia nie stanowią jednak obiektywnej przesłanki umożliwiającej orzeczenie o winie. Komisje dyscyplinarne powinny przede wszystkim kierować się zasadą domniemania niewinności. Oznacza ona, że nie można wydać orzeczenia o winie nie tylko w przypadku przedstawienia dowodów w sposób jednoznaczny zaprzeczających twierdzeniom rzecznika dyscyplinarnego zawartych we wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego, ale również w przypadku gdy twierdzenia te nie zostały dostatecznie udowodnione. Postępowanie dyscyplinarne przeprowadzone przed Komisją Dyscyplinarną I instancji nie usunęło istniejących wątpliwości i w tym stanie rzeczy Obwiniona została uniewinniona od zarzucanego jej czynu.

Odwołanie od powyższego orzeczenia złożył Szef Służby Cywilnej, zaskarżając je w całości oraz wnosząc o jego zmianę poprzez orzeczenie o uchyleniu orzeczenia Komisji Dyscyplinarnej I instancji oraz umorzenie postępowania dyscyplinarnego z uwagi na ustanie stosunku pracy obwinionej. Zaskarżonemu orzeczeniu Szef Służby Cywilnej zarzucił naruszenie przepisów postępowania, tj. § 25 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 9 kwietnia 2009r. w sprawie postępowania wyjaśniającego i postępowania dyscyplinarnego w służbie cywilnej poprzez jego niezastosowanie, co miało wpływ na wynik sprawy, bowiem przy zastosowaniu przytoczonego przepisu Wyższa

Komisja Dyscyplinarna Służby Cywilnej winna wydać orzeczenie o uchyleniu orzeczenia Komisji Dyscyplinarnej I instancji i umorzeniu postępowania dyscyplinarnego z uwagi na ustanie stosunku pracy obwinionej. W uzasadnieniu odwołania skarżący wskazał, że zgodnie z § 25 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 9 kwietnia 2009 r. w sprawie postępowania wyjaśniającego i postępowania dyscyplinarnego w służbie cywilnej komisja dyscyplinarna umarza postępowanie dyscyplinarne jeżeli ustał stosunek pracy obwinionego. Obwiniona L. K. w trakcie prowadzenia postępowania dyscyplinarnego, została przeniesiona na podstawie art. 64 ustawy o służbie cywilnej z Pierwszego Urzędu Skarbowego w S. do Trzeciego Urzędu Skarbowego w S.. Z akt sprawy nie wynika, kiedy dokładnie nastąpiło przeniesienie Obwinionej, aczkolwiek w momencie wydania orzeczenia przez WKDSC, Obwiniona była już pracownicą Trzeciego Urzędu Skarbowego w S.. Należy zauważyć, że stosunek pracy pracownika służby cywilnej nawiązywany jest w służbie cywilnej, na podstawie umowy o pracę. Stroną podpisującą umowę o pracę z członkiem korpusu służby cywilnej nie jest „służba cywilna” pojmowana abstrakcyjnie jako całość, ani też jakkolwiek wyspecjalizowany organ, do którego właściwości należałoby prowadzenie naboru do służby cywilnej, ale dyrektor generalny urzędu, w którym dana osoba ma być zatrudniona. Wobec powyższego odpowiedzialność dyscyplinarna związana jest nierozdzielnie z miejscem zatrudnienia - trwa zatem tak długo, jak długo trwa stosunek pracy danej osoby. Ustanie stosunku pracy jest w konsekwencji przesłanką uniemożliwiającą wszczęcie postępowania dyscyplinarnego lub prowadzącą do umorzenia postępowania już prowadzonego. Przeniesienie dokonywane na podstawie art. 64 ustawy o służbie cywilnej również wiąże się ze zmianą pracodawcy.

Skarżący zarzucił, że Wyższa Komisja Dyscyplinarna Służby Cywilnej, orzekając co do meritum, zamiast ocenić czy nie zachodzi przesłanka z § 25 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 9 kwietnia 2009 r. w sprawie postępowania wyjaśniającego i postępowania dyscyplinarnego w służbie cywilnej - naruszyła ww. przepis, który nakazuje umorzyć postępowanie dyscyplinarne w momencie gdy stwierdzona zostanie przesłanka ustania stosunku pracy obwinionego. Naruszenie to miało wpływ na treść orzeczenia, bowiem gdyby Wyższa Komisja Dyscyplinarna Służby Cywilnej uwzględniła fakt, że Obwiniona została przeniesiona do innego pracodawcy, winna uchylić orzeczenie Komisji Dyscyplinarnej I instancji i umorzyć postępowanie dyscyplinarne zamiast orzekać o uniewinnieniu. Mając na uwadze fakt, że celem wprowadzenia przepisu art. 127 ust. 2 ustawy z dnia 21 listopada 2008r. o służbie cywilnej jest zapewnienie nadzoru jurysdykcyjnego wykonywanego przez sądy apelacyjne nad orzecznictwem Wyższej Komisji Dyscyplinarnej Służby Cywilnej skarżący wskazał także na naruszenie przepisów postępowania, które nie miało wpływu na treść orzeczenia, jednakże z uwagi na jego istotność dla prawidłowości formalnej orzeczeń Wyższej Komisji Dyscyplinarnej Służby Cywilnej zasługuje na wskazanie. Podstawą prawną orzeczenia Wyższej Komisji Dyscyplinarnej Służby Cywilnej w niniejszej sprawie jest m. in. przepis § 31 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 9 kwietnia 2009 roku w sprawie postępowania wyjaśniającego i postępowania dyscyplinarnego w służbie cywilnej. Skarżący podniósł, że postępowanie wyjaśniające wobec L. K. zostało wszczęte na skutek złożenia przez nią sprzeciwu od wymierzonej jej kary upomnienia na piśmie. Podstawą wszczęcia przez rzecznika dyscyplinarnego postępowania wyjaśniającego był art. 115 ust. 3 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej. W przypadku zaś, o którym mowa w art. 115 ust. 3 niedopuszczalnym jest orzekanie na podstawie § 31 ust. 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 9 kwietnia 2009 r. w sprawie postępowania wyjaśniającego i postępowania dyscyplinarnego w służbie cywilnej. Prawidłową podstawę w takim przypadku winien stanowić przepis § 31 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 9 kwietnia 2009 r. w sprawie w sprawie postępowania wyjaśniającego i postępowania dyscyplinarnego w służbie cywilnej, który stanowi, że w sprawach wszczętych na podstawie art. 115 ust. 3 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej można orzec jedynie o utrzymaniu w mocy upomnienia na piśmie, lub uniewinnieniu obwinionego od zarzucanego mu czynu stanowiącego naruszenie obowiązków członka korpusu służby cywilnej. W ocenie odwołującego się Wyższa Komisja Dyscyplinarna Służby Cywilnej oparła swoje orzeczenie uniewinniające na niewłaściwym przepisie. Zamiast bowiem prawidłowego wskazanego powyżej § 31 ust 2 pkt 2 wskazała § 31 1.1 pkt 1 przytoczonego rozporządzenia.

Ponadto skarżący wskazał, że Wyższa Komisja Dyscyplinarna Służby Cywilnej oceniając przeprowadzone przez Rzecznika Dyscyplinarnego postępowanie pominęła okoliczność naruszenia przez Rzecznika Dyscyplinarnego § 11 ust. 1 oraz § 12 ust. 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 9 kwietnia 2009r. w sprawie postępowania wyjaśniającego i postępowania dyscyplinarnego w służbie cywilnej.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

W części wstępnej orzeczenia z dnia 16 maja 2012 roku Wyższej Komisji Dyscyplinarnej Służby Cywilnej omyłkowo oznaczono datę rozpoznania sprawy z „30 listopada 2011 roku”, podczas gdy z akt postępowania wynika, że sprawę rozpoznano w dniu 16 maja 2012 roku.

Mając na uwadze wskazany powyżej błąd pisarski w orzeczeniu z dnia 16 maja 2012 roku, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 350 § 1 k.p.c. w zw. z art. w zw. z art. 127 ust. 3 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej, orzekł jak w punkcie pierwszym wyroku.

W ramach merytorycznej kontroli instancyjnej zaskarżonego rozstrzygnięcia Sąd Apelacyjny ocenił, że odwołanie Szefa Służby Cywilnej jest uzasadnione.

Trafny okazał się bowiem zarzut naruszenia § 25 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 9 kwietnia 2009 r. w sprawie postępowania wyjaśniającego i postępowania dyscyplinarnego w służbie cywilnej (Dz.U. Nr 60, poz. 493 z 2009 r.) poprzez wydanie przez Wyższą Komisję Dyscyplinarną Służby Cywilnej merytorycznego rozstrzygnięcia, pomimo zaistnienia przesłanki umorzenia postępowania dyscyplinarnego.

Tytułem wstępu wskazać należy, że zgodnie z art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej (Dz.U. Nr 227, poz. 1505 z 2008 r.) członek korpusu służby cywilnej odpowiada dyscyplinarnie za naruszenie obowiązków członka korpusu służby cywilnej.

Jak wynika z dalszych przepisów rozdziału 9 ustawy, zatytułowanego "Odpowiedzialność dyscyplinarna członka korpusu służby cywilnej", sprawy dyscyplinarne członków korpusu służby cywilnej rozpoznaje w I instancji - komisja dyscyplinarna, w II instancji - Wyższa Komisja Dyscyplinarna Służby Cywilnej, zwana dalej „Wyższą Komisją Dyscyplinarną” (art. 116 ust. 1).

Od orzeczenia Wyższej Komisji Dyscyplinarnej stronom oraz Szefowi Służby Cywilnej przysługuje odwołanie do sądu apelacyjnego - sądu pracy i ubezpieczeń społecznych właściwego ze względu na miejsce zamieszkania obwinionego. Odwołanie wnosi się za pośrednictwem Wyższej Komisji Dyscyplinarnej (art. 127 ust. 2).

Zgodnie z powołanym przepisem odwołanie od orzeczeń Wyższej Komisji Dyscyplinarnej Służby Cywilnej przysługuje również Szefowi Służby Cywilnej, który nie jest stroną w postępowaniu. Prawodawca ustanowił więc swoisty nadzór nad postępowaniem dyscyplinarnym, który został powierzony Szefowi Służby Cywilnej, a więc podmiotowi odpowiedzialnemu za nadzorowanie przestrzegania zasad służby cywilnej. Ten swoisty nadzór ma jednak wysoce ograniczony charakter - sprowadza się jedynie do złożenia środka odwoławczego od orzeczenia Wyższej Komisji Dyscyplinarnej Służby Cywilnej.

Jednocześnie należy zauważyć, że na mocy art. 127 ust. 3 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej do rozpoznania odwołania stosuje się przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o apelacji. Od orzeczenia sądu apelacyjnego kasacja nie przysługuje.

Postępowanie dyscyplinarne toczy się z udziałem rzecznika dyscyplinarnego, a obwiniony ma prawo korzystania z pomocy wybranego przez siebie obrońcy (art. 126). Członkowie komisji dyscyplinarnych są niezawisli w zakresie orzecznictwa dyscyplinarnego oraz nie są związani rozstrzygnięciami innych organów stosujących prawo, z wyjątkiem prawomocnego wyroku sądu (122).

Zasady prowadzenia postępowania wyjaśniającego i dyscyplinarnego zawarte w ustawie o służbie cywilnej uszczegółowia rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 9 kwietnia 2009 r. w sprawie postępowania wyjaśniającego i postępowania dyscyplinarnego w służbie cywilnej (Dz. U. Nr 60, poz. 493).

W rozporządzeniu określono środki prawne, którymi dysponuje Wyższa Komisja Dyscyplinarna. Jeżeli pozwala na to materiał dowodowy zgromadzony przez komisję dyscyplinarną, Wyższa Komisja Dyscyplinarna Służby Cywilnej

orzeka o: 1) utrzymaniu w mocy orzeczenia komisji dyscyplinarnej wydanego w I instancji; 2) zmianie orzeczenia komisji dyscyplinarnej wydanego w I instancji, w całości lub w części; 3) uchyleniu orzeczenia komisji dyscyplinarnej wydanego w I instancji, w całości lub w części. Jeżeli materiał dowodowy zgromadzony przez komisję dyscyplinarną orzekającą w I instancji nie pozwala na wydanie jednego z orzeczeń, o których mowa wyżej, Wyższa Komisja Dyscyplinarna Służby Cywilnej orzeka o uchyleniu orzeczenia komisji dyscyplinarnej wydanego w I instancji i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania.

Zgodnie z treścią § 25 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 9 kwietnia 2009 r. w sprawie postępowania wyjaśniającego i postępowania dyscyplinarnego w służbie cywilnej (Dz.U. Nr 60, poz. 493 z 2009 r.) komisja dyscyplinarna umarza postępowanie dyscyplinarne, jeżeli ustał stosunek pracy obwinionego.

Zauważyć należy, iż użyte w przytoczonym przepisie słowo „umarza” oznacza, że komisja dyscyplinarna musi wydać orzeczenie o umorzeniu postępowania dyscyplinarnego, jeżeli została spełniona wskazana w nim przesłanka (ustanie stosunku pracy), a zatem już z literalnego brzmienia art. 106 ust. 1 ustawy wynika, że w przypadku ustania stosunku pracy obwinionego postępowanie dyscyplinarne nie może być prowadzone. Konsekwencją zakończenia stosunku pracy, w ramach którego nastąpiło wdrożenie procedury dyscyplinarnej jest zatem umorzenia postępowania dyscyplinarnego.

Uzasadnieniem obligatoryjności umorzenia postępowania dyscyplinarnego w przypadku wskazanym w § 25 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 9 kwietnia 2009 r. w sprawie postępowania wyjaśniającego i postępowania dyscyplinarnego w służbie cywilnej, jest podkreślany przez skarżącego aspekt, że odpowiedzialność dyscyplinarna związana jest nierozzerwalnie z miejscem zatrudnienia i trwa do momentu ustania stosunku pracy danej osoby.

Należy też dodać, co słusznie wskazuje skarżący, że w przeciwnej sytuacji, utrudniona byłaby kwestia wykonania niektórych kar, w szczególności kary z art. 114 ust. 2 pkt 4 ustawy o służbie cywilnej w postaci wydalenia z pracy w urzędzie, której wykonanie prowadziłoby do usunięcia z pracy w urzędzie osoby, z powodu naruszenia obowiązków członka korpusu służby cywilnej w ramach nieistniejącego już stosunku pracy.

Z punktu widzenia rozpoznawanej sprawy istotne jest to, że Wyższa Komisja Dyscyplinarna Służby Cywilnej błędnie pominęła, że w toku postępowania dyscyplinarnego obwiniona L. K. została przeniesiona na podstawie art. 64 ustawy o służbie cywilnej z Pierwszego Urzędu Skarbowego w S. do Trzeciego Urzędu Skarbowego w S., w związku z czym zaistniała podstawa do umorzenia postępowania wskutek ustania dotychczasowego stosunku pracy, łączącego obwinioną z Pierwszym Urzędem Skarbowym w S..

Zgodnie z treścią art. 64 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej (Dz. U. Nr 227, poz. 1505 z 2008 r.) przeniesienie członka korpusu służby cywilnej do innego urzędu, także w innej miejscowości, na jego wniosek lub za jego zgodą, może nastąpić w każdym czasie. Przeniesienia, o którym mowa w ust. 1, dokonuje dyrektor generalny urzędu, w którym członek korpusu służby cywilnej ma być zatrudniony, w porozumieniu z dyrektorem generalnym urzędu, w którym dotychczas jest zatrudniony.

W doktrynie podkreśla się, że przeniesienie jest szczególnym instrumentem prawnym, który w stosunku do członków korpusu służby cywilnej zatrudnionych na podstawie umowy o pracę umożliwia szybką zmianę pracodawcy, bez potrzeby dokonywania rozwiązania umowy o pracę (por. art. 30 k.p.) i może rodzić skutki w zakresie warunków pracy i płacy u nowego pracodawcy. W praktyce przeniesienia na wniosek członka korpusu służby cywilnej są częstą ścieżką rozwoju zawodowego, umożliwiającą awans wewnątrz korpusu służby cywilnej, a także skutecznym narzędziem zarządzania zasobami ludzkimi, skutkującym unikaniem długiej, sformalizowanej procedury pozyskiwania nowych pracowników do danego urzędu (M. Mazuryk, Ustawa o służbie cywilnej. Komentarz. Oficyna, 2010).

Nie powinno ulegać wątpliwości, że zmiana pracodawcy wskutek przeniesienia, skutkuje ustaniem stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą, co z kolei aktualizuje przesłankę umorzenia postępowania dyscyplinarnego.

Z analizy akt sprawy wynika, że w już dacie orzekania przez komisję dyscyplinarną pierwszej instancji obwiniona nie była pracownikiem Pierwszego Urzędu Skarbowego w S., wskutek przeniesienia jej do Trzeciego Urzędu Skarbowego w S. w trybie art. 64 ustawy o służbie cywilnej, w związku z czym postępowanie dyscyplinarne przeciwko obwinionej należało umorzyć na podstawie § 25 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 9 kwietnia 2009 r. w sprawie postępowania wyjaśniającego i postępowania dyscyplinarnego w służbie cywilnej.

Zatem błędne i sprzeczne z treścią cytowanego przepisu § 25 ust. 1 rozporządzenia było wydanie przez Wyższą Komisję Dyscyplinarną Służby Cywilnej w dniu 16 maja 2012 roku orzeczenia o uchyleniu orzeczenia Komisji Dyscyplinarnej I Instancji w całości i uniewinnieniu obwinionej od zarzucanego jej czynu.

Ponadto należy zaznaczyć, że skarżący słusznie zarzucił naruszenie przepisu § 31 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 9 kwietnia 2009r. w sprawie postępowania wyjaśniającego i postępowania dyscyplinarnego w służbie cywilnej.

Postępowanie wyjaśniające wobec L. K. zostało wszczęte na skutek złożenia przez nią sprzeciwu od wymierzonej jej kary upomnienia na piśmie. Postępowanie wyjaśniające zostało wszczęte przez rzecznika dyscyplinarnego na podstawie art. 115 ust. 3 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej, co oznacza, że podstawę prawną orzeczenia Komisji dyscyplinarnej stanowił § 31 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 9 kwietnia 2009 r. w sprawie postępowania wyjaśniającego i postępowania dyscyplinarnego w służbie cywilnej, zgodnie z którym w sprawach wszczętych na podstawie art. 115 ust. 3 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej komisja dyscyplinarna urzędu albo wspólna komisja dyscyplinarna orzeka o utrzymaniu w mocy kary upomnienia na piśmie lub uniewinnieniu obwinionego od zarzucanego mu czynu stanowiącego naruszenie obowiązków członka korpusu służby cywilnej.

Wobec powyższego wskazać należy, że oparcie orzeczenia Wyższej Komisji Dyscyplinarnej Służby Cywilnej z dnia 16 maja 2012 roku na § 31 ust. 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 9 kwietnia 2009 r. w sprawie postępowania wyjaśniającego i postępowania dyscyplinarnego w służbie cywilnej było nieprawidłowe.

Niezależnie od powyższego słuszny był zarzut skarżącego dotyczący naruszenia przez Rzecznika Dyscyplinarnego § 11 ust. 1 oraz § 12 ust. 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 9 kwietnia 2009 r. w sprawie postępowania wyjaśniającego i postępowania dyscyplinarnego w służbie cywilnej.

Jak słusznie zauważył odwołujący, w dniu 1 lutego 2011r. Naczelnik Pierwszego Urzędu Skarbowego w S. polecił Rzecznikowi Dyscyplinarnemu Pierwszego Urzędu Skarbowego w S. wszczęcie postępowania wyjaśniającego w sprawie naruszenia przez L. K. obowiązków członka korpusu służby cywilnej określonych w art. 76 ust. 1 pkt. 7 ustawy o służbie cywilnej. Po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego, Rzecznik Dyscyplinarny w dniu 3 marca 2011r. wystąpił do Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego w S. o ukaranie obwinionej karą upomnienia na piśmie.

Zgodnie z § 11 ust. 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 9 kwietnia 2009 r. w sprawie postępowania wyjaśniającego i postępowania dyscyplinarnego w służbie cywilnej jeżeli w wyniku postępowania wyjaśniającego zostanie potwierdzona zasadność zarzutów stawianych osobie, której dotyczyło postępowanie, rzecznik dyscyplinarny sporządza wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego i niezwłocznie kieruje go, w dwóch egzemplarzach, do komisji dyscyplinarnej.

Stosownie natomiast do treści § 12 ust. 1 powyższego rozporządzenia jeżeli w wyniku postępowania wyjaśniającego nie zostanie potwierdzona zasadność zarzutów stawianych osobie, której dotyczyło postępowanie, rzecznik dyscyplinarny wydaje, za zgodą osoby, która poleciła wszczęcie postępowania wyjaśniającego, postanowienie o umorzeniu postępowania wyjaśniającego.

Mając na uwadze treść przytoczonych przepisów stwierdzić należy, że skierowanie przez Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego w S. w dniu 3 marca 2011 roku do Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego w S. wniosku o ukaranie Obwinionej karą upomnienia, nastąpiło z naruszeniem § 11 ust. 1 i § 12 ust. 1 rozporządzenia Prezesa

Rady Ministrów z dnia 9 kwietnia 2009 r. w sprawie postępowania wyjaśniającego i postępowania dyscyplinarnego w służbie cywilnej.

Wskazując na powyższe Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 127 ust. 3 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej zmienił zaskarżone orzeczenie w ten sposób, że uchylił orzeczenie Komisji Dyscyplinarnej I instancji i umorzył postępowanie dyscyplinarne, o czym orzekł, jak w punkcie drugim sentencji wyroku.

SSA Urszula Iwanowska SSA Anna Polak SSA Zofia Rybicka - Szkibiel